

Ministerie van Sociale Zaken en
Werkgelegenheid

> Retouradres Postbus 90801 2509 LV Den Haag

De Voorzitter van de Tweede Kamer
der Staten-Generaal
Binnenhof 1 A
2513 AA S GRAVENHAGE

Postbus 90801
2509 LV Den Haag
Anna van Hannoverstraat 4
T 070 333 44 44
F 070 333 40 33
www.rijksoverheid.nl

Onze referentie
2014-0000178276

Uw referentie
2014Z20240

Datum 26 november 2014

Betreft Verzoeken van de leden De Graaf, Omzigt en Weyenberg

Op verzoek van uw Kamer (kenmerk 2014Z2106) doe ik u hierbij het feitenrelaas toekomen van de totstandkoming en publicatie van de twee rapporten over Turkse Nederlanders (Motivaction en "parallele samenlevingen") en de betrokkenheid van mij en mijn departement.

Op 12 november 2014 heb ik uw Kamer een schriftelijke reactie gestuurd op de berichtgeving op nu.nl onder de kop "Asscher noemt opvatting Turkse jongeren over IS 'verontrustend'". Ik beschouw daarmee het verzoek van de leden De Graaf en Omzigt van die zelfde dag als afgedaan.

De Minister van Sociale Zaken
en Werkgelegenheid,

L.F. Asscher

FEITENRELAAS ONDERZOEK PARALLELE SAMENLEVINGEN

- Het rapport "Turkse islam, actualisatie van kennis over Turkse religieuze stromingen en organisatie in Nederland" is in opdracht van SZW opgesteld door de onderzoekers Thijl Sunier (Vrije Universiteit) en Nico Landman (Universiteit Utrecht). Met het rapport is gevolg gegeven aan de toezegging aan uw Kamer om onderzoek te doen naar parallelle gemeenschappen in Nederland, gedaan tijdens het AO integratie van 27 februari 2013 en in de brief van 29 maart 2013 (Tweede Kamer, vergaderjaar 2012-2013, 32824, nr. 20). Aanleiding was de constatering in het SCP-rapport "Dichter bij elkaar" uit 2012 dat de Turkse gemeenschap in vergelijking met andere minderheidsgroepen meer in zichzelf gekeerd is. Het onderhavige rapport is het resultaat van met name literatuuronderzoek naar de kennis over de vier belangrijkste Turkse stromingen en organisaties (TRSO's) in Nederland: de Süleymanci beweging, Milli Görüs, Diyanet en de Fethullah Gülenbeweging.
- 28 mei 2013: de Tweede Kamer is schriftelijk geïnformeerd over de opzet van het onderzoek (Tweede Kamer, vergaderjaar 2012-2013, 32 824, nr. 25).
- 9 oktober 2013: vaststelling Programma van Eisen "Actualisatie van onderzoek naar de invloed van Turkse religieuze stromingen en organisaties op het integratieproces" door SZW.
- 18 november 2013: formele opdrachtverstrekking aan de onderzoekers verstuurd. Medio oktober zijn deze, vooruitlopend op de formele opdrachtverstrekking, gestart met het onderzoek.
- 17 december 2013: eerste onderzoeksopzet van het rapport opgesteld door de onderzoekers.
- 18 december 2013: eerste bijeenkomst van de begeleidingscommissie. Deze is samengesteld uit deskundigen van SZW, NCTV, de gemeente Dordrecht, FORUM, NISIS (Netherlands Interuniversity School for Islamic Studies) en een expert uit de Turkse gemeenschap.
- 19 december 2013: Tweede Kamer geïnformeerd dat begin 2014 de resultaten van het onderzoek naar parallelle gemeenschappen worden verwacht (Tweede Kamer, vergaderjaar 2013-2014, 32 824, nr. 47).
- 23 januari 2014 en 10 februari 2014: de begeleidingscommissie overlegt in aanwezigheid van de onderzoekers over concepten van het rapport. De leden kwamen tot de conclusie dat het voor de afronding niet meer nodig was om bijeen te komen. Wel zijn geactualiseerde versies van het rapport aan de leden toegestuurd en hebben zij in voorkomende gevallen commentaar c.q. bijdragen geleverd.
- 26 februari 2014: de minister wordt geïnformeerd over de voortgang van het onderzoek.
- Op 3 maart 2014 leverden de onderzoekers een eerste volledig conceptrapport op.
- Op 12 maart 2014 vond een overleg van SZW met de onderzoekers plaats om dit concept door te spreken.
- 14 maart 2014: oplevering tweede conceptrapport door de onderzoekers; de onderzoekers vragen om uitstel voor het aanleveren van het eindrapport tot 1 april 2014.
- 10 april 2014: onderzoekers verzoeken opnieuw om uitstel voor het aanleveren van het eindrapport tot 1 juni 2014. De minister wordt geïnformeerd over de voortgang van het proces.
- 7 mei 2014: de begeleidingscommissie wordt over de voortgang van het onderzoek geïnformeerd.
- 12 mei 2014: oplevering van het derde conceptrapport door de onderzoekers.
- 13 mei 2014: SZW is van oordeel dat de onderzoeksvragen onvoldoende duidelijk zijn beantwoord. De onderzoekers wordt daarop gevraagd het

Datum

26 november 2014

Onze referentie

2014-0000178276

rapport zodanig aan te passen, dat duidelijk is welke vragen wel en welke niet beantwoord kunnen worden aan de hand van het verrichte literatuuronderzoek.

- 14 mei 2014: bij gelegenheid van het dertigledendebat over de Gülenbeweging in Nederland op 14 mei 2014 is aangegeven dat de resultaten van het onderzoek vóór de zomer werden verwacht (Tweede Kamer, vergaderjaar 2014, TK 82, 11282).
- 21 mei 2014: overleg van SZW met de onderzoekers over de afronding van het rapport. Afgesproken wordt dat zij een oplegnotitie schrijven, waarin de resultaten van het literatuuronderzoek kernachtig worden verwoord en worden gerangschikt naar de hoofdvragen van het onderzoek.
- 20 juni 2014: oplevering vierde conceptrapport met oplegnotitie door de onderzoekers. Dit is beschouwd als het definitieve rapport.
- 3 juli 2014: gesprek met de minister over het rapport.
- Van 4 juli tot en met 1 september 2014: zomerreces Tweede Kamer.
- 3 september 2014: gesprek van SZW met vertegenwoordigers van de TRSO's over de publicatie van het rapport en toezending aan de Tweede Kamer.
- 25 september 2014: verzending van rapport naar de Tweede Kamer (Tweede Kamer, vergaderjaar 2014-2015, 32 824 nr. 75).
- 26 september 2014: decharge begeleidingscommissie.
- 30 oktober 2014: gesprek minister met de vier TRSO's over brief en rapport.

Datum

26 november 2014

Onze referentie

2014-0000178276

FEITENRELAAS PEILING FORUM/MOTIVACTION

- De enquête van Forum/Motivaction maakte deel uit van het werkplan van Forum voor 2014. Dit programma is in december 2013 goedgekeurd door SZW. In het werkprogramma was de enquête opgenomen onder de noemer: "Een enquête onder Nederlandse migrantenjongeren naar de beleving van ontwikkelingen en conflicten in de Arabische wereld".
- 11 juni 2014: officiële opdrachtverlening van FORUM aan Motivaction en goedkeuring op voorgestelde onderzoeksopzet en methodologie.
- 25 augustus - 19 september 2014: veldwerk voor de enquête is uitgevoerd door Motivaction.
- 30 september 2014: bespreking ruwe data tussen Motivaction en FORUM.
- 10 oktober 2014: eerste deel enquête-uitkomsten Motivaction met name over de houding van moslimjongeren ten opzichte van het conflict in Syrië en Irak) gereed, en verstuurd naar FORUM.
- 13 oktober 2014: aanvullende enquête-uitkomsten Motivaction over de houding ten opzichte van het Israël-Palestina conflict en de bredere ontwikkelingen in het Midden-Oosten en Noord-Afrika gereed, en verstuurd naar FORUM.
- Op 17 oktober 2014 is SZW per e-mail geïnformeerd door Forum over het onderzoek en de uitkomsten van het eerste deel van de enquête. Ook werd toen aangekondigd dat op vrij korte termijn nog een rapportage met resultaten over het Israël-Palestina-conflict gemaakt zou worden, evenals een rapportage over de opvatting en betrokkenheid van genoemde jongeren m.b.t. de ontwikkelingen in het Midden-Oosten en Noord-Afrika in bredere zin.
- Vanwege de herfstvakantie en afwezigheid van de betrokken medewerkers is deze e-mail op maandag 27 oktober 2014 in behandeling genomen. De minister is vervolgens geïnformeerd over het deelrapport en de aanstaande publicatie.
- Donderdag 30 oktober 2014 is tijdens een overleg met de minister en de vier Turkse religieuze organisaties over het onderzoek naar de parallelle

gemeenschappen melding gemaakt van de aankomende publicatie met enkele verontrustende uitkomsten.

- Vrijdag 31 oktober 2014: verzending van het aanvullende rapport door FORUM (betreffende de houding ten opzichte van het Israël-Palestina conflict en de bredere ontwikkelingen in de regio) naar SZW. De minister is hierover geïnformeerd.
- Op dit moment werden ook de uitkomsten over opvattingen over de mogelijkheid van vriendschappelijke betrekkingen tussen joden en moslims, de uitkomsten over joden en Israël en de uitkomsten over steun voor de huidige president van Turkije, Erdogan voor het eerst bekend bij SZW.
- Maandag 3 november 2014 zijn de uitkomsten door SZW besproken met Motivaction, Forum en NCTV. Motivaction en Forum is om een toelichting gevraagd: over de werving, de vraagstelling en de duiding. Tijdens dit overleg bleek de noodzaak om meer duidelijkheid te verkrijgen over de interpretatie van de vragen en de mogelijke invloed van het moment van enquête. Hier werd ook de behoefte aan aanvullend onderzoek aangegeven en door alle partijen onderstreept.
- Woensdag 5 november 2014 ontving SZW van Forum een eerste volledige conceptrapportage, waarin de beide delen van de enquête-uitkomsten van Motivaction verwerkt zijn.
- Donderdag 6 november 2014 ontving SZW van Forum de definitieve rapportage.
- Maandag 10 november 2014 zijn verschillende sleutelpersonen en organisaties, waaronder de vier TRSO's geïnformeerd over de op handen zijnde publicatie.
- Op dinsdag 11 november 2014 is de volledige rapportage gepubliceerd door Forum in overleg met SZW. De Tweede Kamer vraagt de minister om, voorafgaand aan het AO Integratie op 12 november 2014, schriftelijk te reageren naar aanleiding van de publiciteit.
- Woensdag 12 november: minister stuurt schriftelijke reactie naar de Tweede Kamer. Op dezelfde dag vindt het AO Integratie plaats.

Datum

26 november 2014

Onze referentie

2014-0000178276